Indonesische Documentatie Dienst

VAN

A. N. P.-ANETA

's-GRAVENHAGE

KONINKLIJK INSTITUUT
VOOR TAAL-,
LAND- & VOLKENKUNDE
v. Gelenstraat 14
's-Gravenhage

's-Gravenhage, 19 Juli 54

INHOUDSOPGAVE:

De Indonesische handelsschuld aan Japan	Pag.	359
Badan Kontak Nasional Bandung	"	360
De ministers Hasan en Sadjarwo in Bandjarmasin	"	361
De perswet	"	361
Financieel/economisch weekoverzicht	"	362 - 363
Parlementair weekoverzicht	"	364 - 365
Binnenlands weekoverzicht	"	365 - 366
Minister Hazairin	"	366 - 367
De Nederlands-Indonesische Uniebesprekingen Informeel overleg geeindigd	"	368

De Indonesische handelsschuld aan Japan

DJAKARTA, 8 Juli (P.I.Aneta) - Over de handelsschuld van Indonesie aan Japan, over de terugbetalingen waarvan de afgelopen dagen publicaties zijn verschenen in de dagbladen, verneemt P.I.Aneta Donderdag van bevoegde zijde, dat het hier in eerste instantie gaat om een bedrag van 60 millioen US dollars.

Voor dit bedrag heeft Indonesie in Japan aankopen gedaan in de periode voordat in Juni 1952 tussen de beide landen een handelsovereenkomst werd gesloten.

Voor de terugbetaling van dit bedrag was met Japan een accoord gesloten.

Het accoord hield in, dat Indonesie de schuld zou aflossen in vier termijnen: op 30 Juni 1954 10 millioen, op 30 Juni 1955 15 millioen, op 30 Juni 1956 15 millioen en op 30 Juni 1957 - 14 millioen US dollars, tot een totaal bedrag van 54 millioen US dollars.

Voor het resterende bedrag van 6 millioen US dollars, zijnde 10 procent van deze schuld, was een speciale regeling overeengekomen. Japan zou na 30 Juni 1957 voor dit bedrag producten kopen van Indonesie.

De schuld van 60 millioen US dollars, zo vernam P.I.Aneta uit deze bron, was dus ontstaan in een periode, dat er nog geen handelsaccoord bestond tussen Indonesie en Japan. Indonesie had toen veel nodig en heeft naar deze behoefte aankopen verricht in Japan. Op de achtergrond van deze transacties zou inderdaad de gedachte hebben bestaan, dat het bedrag wel verrekend zou kunnen worden met de herstelbetalingen die Japan nog aan Indonesie verschuldigd was.

Intussen was Indonesie niet in staat enig bedrag te voldoen, toen duidelijk bleek, dat de kwestie van de herstelbetalingen hiervan gescheiden bleef. De Japanse regering overhandigde Djakarta hierop een nota, waarin werd aangedrongen op de inlossing van de eerste termijn van 10 millioen US dollars. In antwoord hierop verzocht de Indonesische regering in een antwoord nota om een bespreking, waarin overleg zou kunnen worden gepleegd over de terugstorting, en waarin tevens voorshands om uitstel van betaling werd verzocht.

Op dit verzoek om onderhandelingen in het raam van de financieel-economische relaties die tussen de beide landen bestaat, heeft Tokio tot dusver nog niet geantwoord.

Na de handelsovereenkomst

In Juni 195[illegible] sloten Indonesie en Japan een handelsaccoord, dat 30 Juni 19[illegible]4 expireerde. In de looptijd van deze overeenkomst kreeg Indonesie een deficit van 90 - 100 millioen US dollars. Tot en met Mei bedroeg de handelsschuld van Indonesie aan Japan over deze periode 84.396.000 US dollars.

Ook in verband met de gesloten handelsovereenkomst is een speciale regeling getroffen voor de aflossing van hetdeficit. In grote trekken zijn beide landen overeengekomen, dat van het deficitbedrag per jaar 5 millioen US dollars à contant zou worden afgelost, ongeacht de grootte van het deficit. Verder zou een percentage van het deficit worden besteed aan "Switchtrade". Het resterende deel van het deficit zou worden afgelost in voor beide landen acceptabele valuta.

Volgens deze regeling zou Indonesie de contante jaarlijkse aflossing van 5 millioen US dollars voor 1954, voor 15 Augustus 1954 moeten betalen. Voor het deel, dat in een voor beide partijen acceptabele valuta zou worden afgelost, had Indonesie op 1 Juli 1954 een bedrag van ruim 1 millioen US dollar moeten betalen.

Tenslotte deelde men van bevoegde zijde mede, dat zolang er geen nieuwe handelsovereenkomst was aangegaan tussen Indonesie en Japan, het deficit van Indonesie niet zoutoenemen, aangezien alle aankopen thans tegen contante betaling worden verricht.

Andere betrekkingen

Over de handelsbetrekkingen van Indonesie met de landen vanachter het ijzeren gordijn, vernam P.I.Aneta uit deze bron, dat de uitvoering van de met die landen aangegane accoorden nog op moeilijkheden stuit. Een van de grootste meende men de stroeve levering te moeten noemen, die zou worden veroorzaakt door de typische economische structuur van de betrokken landen.

Een gunstige uitzondering hierop noemde men Hongarije, met welk land onlangs het gesloten handelsaccoord is verlengd.

Badan Kontak Nasional Bandung

BANDUNG, 13 Juli (P.I. Aneta) - In een plenaire vergadering van de Badan Kontak Nasional te Bandung (een lichaam, waartoe vele politieke en non-politieke partijen, ondermeer de regeringspartijen, maar niet de Masjumi en de PSI behoren) is besloten een dringend beroep te doen op de regering de delegatie-Soenarjo uit Nederland terug te roepen, de Nederlands-Indonesische Unie eenzijdig te verbreken en voorts te bewerkstelligen, dat de Nederlands Hoge Commissaris in Indonesie, graaf van Bylandt, spoedig dit land voorgoed zal verlaten.

Een ander besluit van de vergadering betrof een verzoek aan de regering de vorming van de provincie Irian Barat te concretiseren en te voorzien van de nodige apparaten, die "in staat zijn alle mogelijke consequenties het hoofd te bieden". Op het Indonesische volk werd een beroep gedaan het nationale eenheidsfront te versterken, dat "antikolonialistisch" moet zijn van strekking en zich moet uitbreiden tot alle desa's. Bovendien dient de eenheid tussen de strijdkrachten en het volk te worden versterkt, teneinde in staat te zijn het kolonialisme en al zijn aspecten uit de weg te ruimen. Tenslotte werd een beroep gedaan op de regering om met het volk samen te over gaan tot het tot stand brengen van een uitgebreide nationale defensie tot in alle desa's en te bewerkstelligen, dat op korte termijn een omschakeling kan worden tot stand gebracht van de "koloniale economie tot een nationale economie".

Deze reeks van besluiten, voorzien van een uitgebreide toelichting, is vervat in een bekendmaking, ondertekend door de secretaris van de Badan Kontak Nasional te Bandung, de heer Radi van de Partai Komunis Indonesia. De bekendmaking is gericht tot de president, de premier, de voorzitter van het parlement, de minister van buitenlandse zaken, de minister van defensie en een aantal andere overheidsinstanties. In afwijking van soortgelijke bekendmakingen, die de laatste tijd nog al veel werden gepubliceerd, komt in deze bekendmaking de bekende term "persona non grata" niet voor.

In de toelichting staat ondermeer vermeld, dat de verklaring van de Nederlandse Hoge Commissaris aan de pers "een ultimatief karakter" droeg en "in strijd is met het diplomatieke fatsoen". In de verklaring wordt gezegd, dat de Nederlandse regering voornemens is "de eenheid tussen regering en volk in Indonesie te verbreken", "de kolonialistische doctrine met geweld in te voeren in de Indonesische maatschappij", "in de binnenlandse aangelegenheden van Indonesie te intervenieren", etc.

De ministers Hasan en Sadjarwo in Bandjarmasin

BANDJARMASIN, 9 Juli (P.I.Aneta) - De minister van landbouw, Sadjarwo, en de minister van openbare werken, T.M.Hasan, die sedert enige dagen een oriëntatiebezoek aan Zuid-Kalimantan brachten, hielden Donderdagavond in Bandjarmasin een persconferentie.

Minister Sadjarwo verklaarde, dat gezien de beperkte staatsfinancien in eerste instantie alleen de allernoodzakelijkste projecten uitgevoerd zullen worden en hieronder achtte hij wel van het allergrootste belang het winnen vanland door inpoldering. De polderplannen die doorgevoerd zullen worden zijn die van Alabio, Mantaren en Waduk Bati2.

Over de beschuldigingen geuit tegen ir Schophuys verklaarde de minister, dat reeds een onderzoek is ingesteld maar dat er geen bewijzen zijn gevonden. Zeker is echter, dat de administratie niet goed is.

Desgevraagd verklaarde de minister nog dat dit jaar Indonesie voor wat betreft rijst in eigen behoefte zal kunnen voorzien. De rijstproductie bedroeg in 1953 6,8 millioen ton. In 1954 zal deze hoogstwaarschijnlijk 7,2 millioen ton bedragen. In 1952 moest 600.000 ton rijst geimporteerd worden en in 1953 100.000 ton. De invoer van rijst uit het buitenland dient alleen als voorraad en ter stabilisering van de prijs in het binnenland, aldus minister Sadjarwo.

Minister Hasan verklaarde, dat volgens het plan-Schophuys eerst een millioen ha land drooggelegd zal worden en daarna 600.000 ha, terwijl het geheel in 15 jaren klaar zal komen. Per jaar zoudan een begroting van Rp. 80 millioen nodig zijn.

In verband met de huidige stand van de staatsfinanciën kan het plan-Schophuys niet in zijn geheel uitgevoerd worden. Alleen de werkzaamheden bij de polders Alabie, Mentaren en Bati2 zullen voltooid worden. Bij Alabie, zal 600 ha land worden drooggelegd. Bij Mentaren moet men eerst 6000 ha land droogleggen, daarna moet men het van zoet water voorzien. Bij Bati2 moet men rekening houden met het getij. Hier zal een waterreservoir dat 650/m3 kan bevatten gebouwd worden (oppervlakte 3000 ha, maximale waterstand 5m). Dit reservoir in Bati2 zal Bandjar Baru, regentschap Bandjar en Bandjarmasin van zoet water voorzien. Hiervoor zullen kanalen aangelegd worden waarvoor een begroting van Rp. 80 millioen nodig zal zijn, aldus de minister van openbare werken, T.M.Hasan. /millioen

De perswet

DJAKARTA, 10 Juli (P.I.Aneta) - De pers als apparaat dat gebruikt wordt voor de vorming van de publieke opinie en als voorlichtingsapparaat voor de bevolking dient een geheel nationaal karakter te hebben. De pers speelt een rol bij de politiek en mengt zich als zodanig in politieke aangelegenheden, zowel op binnenlands als op buitenlands gebied. Wij kunnen dusniet toestaan, dat buitenlandskapitaal hierbij een rol speelt. Dit zou betekenen, dat wij onze politiek aan buitenlandse bemoeienissen prijsgeven en buitenlanders de publieke opinie kunnen beinvloeden over het politiek beleid van onze regering. Als volk van een souvereine staat, kunnen wij dit niet toelaten, aldus verklaarde de heer Sjamsuddin Sutan Makmur in zijn functies van voorzitter van de sectie voorlichting van het parlement en van voorzitter van de Panitya Pers - de commissie die het ontwerp van de nieuwe perswet samenstelt - in een onderhoud met de pers. Hij deelde in dit verband mede, dat er naar gestreefd zal worden de pers een geheel nationaal karakter te geven en gebruik van buitenlands kapitaal, wel voor kranten, tijdschriften etc. als voor de hiervoor bestemde drukkerijen voor 100% te verbieden.

De directie en de leiding van de redactie en administratie van kranten en nieuwsagentschappen moeten volledig uit Indonesische staatsburgers bestaan, en in geval het betrokken bedrijf de status van een n.v. heeft, moeten alle aandelen in Indonesische handen zijn.

Over de huidige positie van de buitenlandse pers deelde hij mede, dat betrokkenen de nodige tijd moet worden gegeven om het liquidatieproces te voltrekken en dat hiervoor een voldoende overgangsperiode diende te bestaan.

Wanneer de perswet van kracht zal zijn, kon hij nog niet verklaren. Hij zei slechts dat het ontwerp gereed en thans nog in studie is bij de minister van voorlichting.

Financieel-economisch weekoverzicht

DJAKARTA, 11 Juli (P.I.Aneta) - Het Londense blad The Times publiceerde het verslag van een vergadering van de Indonesian Association, die de meerderheid van de Britse belangen en beleggingen in Indonesie heet te vertegenwoordigen, te stellen op een waarde van 150.000.000.-pond sterling. In het verslag wordt de economische toestand in Indonesie ernstig genoemd. De voorzitter van de vergadering somde er enkele oorzaken van op en gaf in ruwe trekken enkele antwoorden aan, die zouden kunnen worden gegeven op de vraag wat hieraan zou kunnen of moeten worden gedaan.

Het in het verslag genoemde bedrag van 150.000.000 deed vrijwel onmiddellijk terugdenken aan vroegere publicaties, waarin een gelijke som werd genoemd en waarin eveneens melding is gemaakt van de ernst van de situatie in de economische sector. Namelijk de 150.000.000.- US dollars, die Indonesie als handelsschuld aan Japan heeft te betalen.

Hierover is intussen van overheidszijde enige opheldering verschaft.

Van bevoegde zijde is bekend gemaakt, hoe Indonesie aan dit deficit op zijn handelsbalans met Japan is gekomen en op welke wijze de schuld zou worden afgelost. In een recente nota verzocht de Indonesische regering Tokio om onderhandelingen over deze kwestie.

Tevoren waren hierover echter reeds heel wat publicaties verschenen. Berichten uit Tokio maakten melding van een stopzetting van de export van Japanse textiel naar Indonesie, als represaille tegen het uitblijven van de terugbetalingen. Onmiddellijk stegen op verscheidene Indonesische markten de textielprijzen. In Singapore rees de vraag, of de Leeuwenstad hieruit wellicht voordeel zou kunnen trekken. Het ministerie van economische zaken maakte bekend, dat er geen enkele reden bestond voor ongerustheid. Er was voorlopig voldoende textiel in het land aanwezig en er zouden reeds pogingen zijn gedaan om aanvulling van de voorraad te betrekken uit andere textiel producerende landen als Mexico, de Chinese Volksrepubliek, India en de Europese landen.

In handelskringen beschouwde men de ontwikkeling intussen in het besef, dat hoe de vork ook aan de steel mocht zitten, deze gang van zaken belemmerend zou werken op het ontwikkelen van gezonde zakelijke relaties tussenIndonesie en het buitenland, met in eerste instantie Japan. Op initiatief van de DEIP nam het kantoor voor de handel op Japan informeel contact op met Tokio. Uit deinformaties die de Japanse hoofdstad uit regeringkringen verstrekte bleek, dat de soep ook hierbij niet zo heet werd gegeten als ze was opgediend. Het zou geenszins in het voornemen van Japan liggen, de handelsbetrekkingen met Indonesie moeilijkheden in de weg te leggen. Het land zou slechts naar mogelijkheden zoeken, zijn eigen economische positie gezonder te maken. Eventuele maatregelen met betrekking tot de handel op Indonesie, zouden daarom in dit licht moeten worden gezien.

In de afgelopen drie tot vier jaren is de Japanse economie onderhevig geweest aan hevige schommelingen. De Koreaanse oorlog joeg de verdiensten van Japan op enkele goederen aanzienlijk op. Thans spreken de berichten uit Tokio echter van een deflationaire politiek in het bankwezen, van moeilijk te vinden buitenlandsedafzetmarkten en van beperkingen die de credieten zijn opgelegd. De deflationaire politiek heeft de textielsector het hardst getroffen. In April gingen 89 textielfirma's failliet. De onverwacht grote vraag naar textiel op de binnenlandse markten kon de prijzen een tijd ophouden. De stijgende kosten van levensonderhoud, de stijgende lonen, vormen intussen alle oorzaken van toenemende bedrijfsonkosten. De Japanse goederen liggen over het algemeen boven de wereldmarktprijzen,wat de concurrentie bemoeilijkt.

In sommige sectoren vertoont de Japanse betalingsbalans echter nog vooruitgang. De politiek van Tokio is er in het economische vlak dan ook op gericht, de prijzen van de goederen te verlagen tot het wereldmarktniveau en verder de export te stimuleren om meer evenwicht te krijgen in de betalingsbalansen met het buitenland . Er zal in dit verband ook naar worden gestreefd, zo spoedig mogelijk een eind te maken aan het tweeprijzenstelsel, waaronder Japanse goederen thans verschillend zijn geprijsd, al naar gelang de bestemming een binnenlandse, dan wel een buitenlandse markt is.

Bij

Bij het stimuleren van de uitvoer kan Japan Indonesie niet over het hoofd zien. In vooraanstaande handelskringen meent men de huidige strubbelingen mede daarom ook te moeten zien als wrijvingen van voorbijgaande aard. Wrijvingen waarmede - naar men zeide - de Aziatische landen over het algemeen hebben te kampen bij hun pogingen een nationale economische structuur tot stand te brengen, wat hen daarbij tot meer en nauwer contact brengt met het buitenland. De nog steeds niet opgeloste kwestie van de herstelbetalingen blijft intussen een schaduw werpen op de pogingen die worden gedaan, betere betrekkingen te scheppen tussen Indonesie en Japan.

Intussen heeft Indonesie ook naar binnen, bij het opbouwen van een nationale economische structuur, de nodige obstakels te overwinnen. De industrie, door middel waarvan het land uiteindelijk mede deviezen moet verdienen, heeft juist met moeilijkheden te kampen, die voortspruiten uit het tekort aan deviezen van het land. Dit staat haar verdere ontwikkeling nog in de weg en brengt haar dus nog niet nader tot haar taak van deviezenleverancierster. Want hoewel de grondstoffen voor deze industrie in Indonesie zelf voor het grijpen liggen, moeten onmisbare hulpstoffen nog steeds worden ingevoerd.

Soortgelijke, door het Djakartase dagblad Nieuwsgier genoemde paradoxale feiten waren te signaleren over petroleum, suiker en andere ook voor de Indonesische bevolking onmisbare levensbehoeften. Deze mede voor de binnenlandse consumptie bestemde producten waren buiten de grote steden moeilijk verkrijgbaar en meestal tegen prijzen, die boven de door de overheid vastgestelde lagen.

De gehele situatie ontgaat inmiddels noch de regering, noch het parlement. In beide vlakken worden hierover diepgaande besprekingen gevoerd. Dat het buitenlands kapitaal in de omschakeling van Indonesie's economische structuur mede een rol kan krijgen werd na hetgeen de voorzitter van de DEIP, R.Suchjar Tedjasukmana, hierover zeide nogmaals in het licht gesteld door de verklaring die de Indonesische ambassade in Washington uitgaf. In de verklaring, uitgegeven in verband met de Uniebesprekingen in Den Haag, werd erop gewezen, dat Indonesie graag uitziet naar alle constructieve buitenlandse beleggingen. Het land voelt zich volgens de bekendmaking door de Indonesisch-Nederlandse Unie en het feit, dat Irian nog niet tot Indonesie behoort, nog gebonden door technische restricties die het uitvoeren van de plannen tot het aantrekken van buitenlandse beleggingen in de weg staan. Ook constructieve Nederlandse beleggingen zullen na de opheffing van de Unie geen schade worden berokkend, aldus de verklaring.

Intussen gaf het Nederlandse bedrijfsleven blijk van vertrouwen in de economische ontwikkeling van Indonesie, door het aangaan van een longterm payment-overeenkomst met de Bank Indonesia.

Over de verrichtingen van de handelsdelegatie uit de Chinese Volksrepubliek in Indonesie, is ook in de afgelopen week een waas van geheimzinnigheid blijven hangen. Het ministerie van economische zaken gaf een bekendmaking uit, waarin de berichten over verschepingen van rubber naar China werden tegengesproken. Ook in buitenlandse kringen blijft men hiervoor echter grote belangstelling aan de dag leggen.

p

Parlementair weekoverzicht

DJAKARTA, 11 Juli (P.I.Aneta) - Maandag jl. werd na enige uren debat door het parlement het gewijzigde regeringsvoorstel inzake de terugbetaling op de "Nationale Lening 1946" met 61 tegen 24 stemmen aangenomen. Tegen stemden Masjumi, PSI, Partai Murba en enkele partijlozen. De PRN onthield zich van stemming.

De totstandkoming van deze wet heeft meer tijd in beslag genomen, dan men wel had verwacht, doordat men het niet eens kon worden over de herwaardering van de toenmalige rupiah. Enerzijds begreep men, dat men het vertrouwen van het volk niet mocht beschamen door thans een willekeurige lage basis voor herwaardering aan te nemen. Anderzijds zag men wel in, dat het op korte termijn in omloop brengen van veel geld ongunstige economische gevolgen zou hebben.

Het Masjumi-amendement, dat zoals wij inons vorig weekoverzicht uiteenzetten, een herwaardering voorstond op basis van 10% ineens uit te betalen werd met 62 tegen 15 stemmen verworpen.

Het amendement-mr T.M.Hasan c.s., dat oorspronkelijk een herwaardering op basis van 100% ineens uit te betalen voorstond, werd Maandagmorgen gewijzigd. De ondertekenaars handhaafden hun herwaarderingsbasis van 100%, doch van de betaling ineens stapten zij af. Ineens zou moeten worden uitbetaald 5% en de resterende 95% verdeeld over 32 jaar. Wat deze termijn betreft het volgende: bij de uitschrijving van de lening was uitdrukkelijk bepaald, dat het geleende bedrag in maximaal 40 jaar zou zijn terugbetaald. Aangezien sedert 1946 reeds 8 jaren zijn verlopen, diende dus in de resterende 32 jaar het gehele bedrag te zijn terugbetaald. In stemming gebracht werd ook dit amendement verworpen en wel met 59 tegen 14 stemmen.

Het gewijzigde regeringsvoorstel en daarmede de gehele wet werd daarop, zoals boven gezegd, met 61 tegen 24 stemmen aangenomen. Dit gewijzigde voorstel houdt in een herwaardering op basis van 10% (oorspronkelijk voorstel 5% - red.P.I.A.). De uitbetaling zou niet ineens geschieden zoals oorspronkelijk was gedacht, doch 5% ineens en 5% verdeeld over enkele jarenmet dien verstande, dat de totale uitkering geschied moest zijn in 5 achtereenvolgende begrotingsjaren te beginnen met het begrotingsjaar 1954. Bijzonderheden omtrent de juiste datum e.d. zullen nog nader door de minister van financien per Regeringsverordening worden geregeld.

De noodwet opgedistilleerd, noodwet no 1/1954, betreffende opcenten op de accijnzen werd zonder hoofdelijke stemming door het parlement aangenomen. Op verzoek van de regering werd de behandeling van het wetsvoorstel betreffende extra-heffing op suiker e.d. uitgesteld.

Dit verzoek tot uitstel deed de nodige geruchten ontstaan. In bepaalde kringen geloofde men zelfs, dat een in behandeling nemen van dit wetsontwerp mogelijk tot een kabinetscrisis aanleiding zou kunnen geven. In hoeverre hier de wens de vader der gedachten is, of dat er werkelijk grond voor een dergelijke veronderstelling is, laten wij in het midden. Vast staat echter wel, dat het merendeel der leden niet geporteerd was voor een verhoging van de kosten voor levensonderhoud, hetgeen uiteindelijk het geval zal zijn indien dit wetsvoorstel tot wet wordt gemaakt. Vermoedelijk wordt Maandag a.s. op de vergadering van de commissie van overleg, waarbij de agenda voor de periode van 19 tot en met 31 Juli wordt vastgesteld, bepaald wanneer het wetsontwerp in behandeling komt.

Woensdag begon men met de interpellatie - Arso Sosroatmodjo c.s. inzake de positie der ambtenaren. Allereerst spraken vier van de zes ondertekenaars te weten de heren Arso Sosroatmodjo (Masjumi), Haman Sudjana Prawira (partijloos), Basri (PSI) en Sahetapy Engel (Fraksi Demokrat). Eerstgenoemde behandelde meer de algemene zijde van het geval en de drie andere leden detailkwesties. De regering hierop het woord verkrijgende verzocht bij monde van de tweede vice-premier, Zainul Arifin, uitstel om in de gelegenheid te zijn de uiteenzettingen van de heren interpellanten, welke bij elkaar bijna drie uur tijd in beslag hadden genomen, nader te bestuderen. Dit verzoek werd toegestaan. De verdere procedure, is, dat nu allereerst de regering in de gelegenheid wordt gesteld om de uiteenzettingen van de interpellanten zonodig te weerleggen, waarop de debatten in eerste termijn beginnen.

De secties waren ook in de afgelopen week actief. Zo heeft de sectie economische zaken ondermeer de suikersituatie behandeld, terwijl de sectie binnenlandse zaken de kwestie van de Djakartase gemeenteraad zal bestuderen.

De

De twee parlementsleden mr Tjoeng Tin Jan (Partai Katolik) en Ngeradjai Meliala (Fraksi Demokrat), die door de sectie economische zaken werden aangewezen om zich op de hoogte te stellen van de situatie op de Noord-Sumatrase olievelden vertrokken Vrijdag jl. per vliegtuig naar Medan. Zij worden uiterlijk 18 dezer wederom in Djakarta terugverwacht, waarop zij rapport zullen uitbrengen aan hun sectie. Aan de hand van hun bevindingen zal de sectie een advies indienen bij de minister van economische zaken. Naar men ons mededeelde bestaat de kans, dat de aangelegenheid daarna ook nog in openbare plenaire zitting van het parlement zal worden behandeld. Wanneer dit eventueel zal geschieden is thans nog niet met zekerheid te zeggen.

De minister van economische zaken vertoeft thans nl. in Nederland als lid van de Indonesische delegatie en men weet nog niet wanneer Z.Exc. terug zal keren.

Tenslotte zij opgemerkt, dat een deel van de ontwerpbegroting 1954 bereids bij het parlement werd ingediend. Het betreft hier de begrotingscijfers van diverse ministeries. De begrotingsontwerpen van de z.g. I.B.W.'s alsmede de financiele nota moeten nog worden aangeboden. Vóór het Lebaranreces heeft de minister vanfinancien verklaard, dat een en ander zijn beslag zou hebben gekregen voor eind Juli.

Binnenlands weekoverzicht

DJAKARTA, 11Juli (P.I.Aneta) - De besprekingen, welke in Den Haag tussen een Indonesische en een Nederlandse delegatie over deopheffing van de Unie en daaraan annexe zaken worden gehouden, bleven de gehele week in het informele stadium. En uit de jongste berichten uit Nederland is wel komen vast te staan, dat op deze informele bijeenkomsten de standpunten der beide partijen belangrijk nader tot elkaar zijn gekomen. In kringen van de Indonesische delegatie werd de hoop uitgesproken, dat men volgende week in principe overeenstemming zal kunnen bereiken. De opheffing van de Unie op zichzelf levert geen onoverkomelijke bezwaren op. De RTC-overeenkomsten betreffende de schuldenregeling, financiele en economische betrekkingen hebben het onderwerp uitgemaakt van uitvoerige besprekingen, die blijkens de berichten in een sfeer van wederzijds begrip zijn gevoerd. Volgens de speciale correspondent van P.I.Aneta bij de Uniebesprekingen zou de Indonesische delegatie ten aanzien van de Nederlandse weigering om over Irian te spreken volstaan met een protest, met aantekening, dat Indonesie zich het recht voorbehoudt in de toekomst zelfstandig te handelen.

Intussen bleven de besprekingen in Den Haag in Djakarta aanleiding voor een voortgezette stroom van perscommentaren en verklaringen. Verschillende politieke leiders, o.w. de heer Anwar Tjokroaminoto van de PSII, toonden zich pessimistisch over de mogelijkheid, dat de besprekingen tot resultaat zouden leiden. Van verschillende zijden wees men er voortsop, dat het comité van samenwerkende partijen terugroeping van de delegatie had geeist.

Berichten, volgens welke de Amerikaanse ambassadeur tijdens een bezoek aan de minister van buitenlandse zaken o.i., premier Ali Sastroamidjojo op voortzetting der Uniebesprekingen zou hebben aangedrongen, waren blijkens mededelingen zowel van Indonesische als van Amerikaanse zijde van alle grond ontbloot.

Er zijn nog andere berichten, die in verband met de Uniebesprekingen, zowel hier als in Nederland werden gelanceerd, met stelligheid tegengesproken, zoals het bericht, dat de delegatie op korte termijn zou worden teruggeroepen en het bericht, dat in Pedoman verscheen, volgens hetwelk de Indonesische delegatie geen instructie zou hebben om op de besprekingen de terugkeer van West-Irian te bewerkstelligen.

De Dinsdag gehouden kabinetszitting nam de stand van zaken op de besprekingen onder de loupe. Minister Tobing verklaarde, dat de ministerraad het bekende interview van de Nederlandse Hoge Commissaris op zichzelf niet had besproken.

De week, die zeer onrustig begon met een aardbeving, welke vrijwel de gehele bevolking van de hoofdstad om een minuut over zes wekte, verliep in het algemeen zonder grote schokken.

De Masjumifractie van de Djakartaanse gemeenteraad gaf een verklaring uit, waarin zij mededeelde, dat haar leden non-actief zouden zijn, als protest tegen de uitbreiding van de gemeenteraad met 35 leden, waarvan er 33 tot regeringspartijen behoren. Zij noemde deze maatregel van de regering, welke het aantal gemeenteraadsleden

meenteraadsleden van 26 op 60 bracht, een verkrachting van de democratische beginselen en een symptoom van machtspolitiek. De samenwerkende partijen in Djakarta stelden daartegenover in een verklaring, welke werd afgelegd door Husein Kartasasmita, dat de oude raad geen weerspiegeling meer vormde van de in Djakarta levende gemeenschap. En minister Hazairin van binnenlandse zaken deelde mede, dat een verkiezing van nieuwe leden in plaats van hun benoeming nog niet mogelijk was, omdat het parlement het betreffende wetsontwerp nog niet heeft behandeld.

Twee ambassadeurs, en wel die van India en Pakistan, brachten deze week een bezoek aan Bandung en andere plaatsen in de provincie West-Java.

Minister Hazairin

SURABAJA, 10 Juli (P.I.Aneta) - "Om een vertegenwoordiger van een buitenlandse mogendheid tot persona non grata te verklaren moet aan bepaalde eisen voldaan worden, die gebruikelijk zijn in de internationale wereld. Een vertegenwoordiger van een buitenlandse mogendheidkan door het betrokken land, waar hij vertoeft, tot persona non grata verklaard worden, zodra hij buiten zijn taak is gegaan in woord of in daad". Als het zover is, dan kan de betrokken vertegenwoordiger eventueel tot persona non grata verklaard worden. Maar indien een buitenlandse vertegenwoordiger nog handelt in overeenstemming met het standpunt van het land, dat hij vertegenwoordigt, dus zolang deze nog "persona grata", is, zolang kan er niets gebeuren.

De Indonesische regering heeft nog niet overwogen of zij Graaf vanBylandt,de Nederlandse Hoge Commissarisin Indonesie, al dan niet tot persona non grata zal verklaren", aldus verklaarde de minister van binnenlandse zaken, professor mr dr Hazairin, bij het beantwoorden van eenvraag van eenvertegenwoordiger van de Sobsi afdeling Surabaja op de bijeenkomst ten huize van de gouverneur van Oost-Java Vrijdagmiddag.

Deze bijeenkomst was bedoeld ter kennismaking met de minister, die voor het eerst na zijn ambtsaanvaarding een bezoek brengt aan Oost-Java.

Op de bijeenkomst waren aanwezig civiele èn militaire autoriteiten en tevens vertegenwoordigers vanpartijen en organisaties te Surabaja.

Na de korte inleiding van gouverneur Samadikun, voerde de minister het woord en verklaarde dat de beste manier om de verlangens en grieven van het volk te kennen, is om direct contact met het volk, de volksorganisaties en partijen te zoeken. Op grond daarvan maakte de minister van zijn eerste bezoek aan Oost-Java gebruik om in contact te komen met de plaatselijke volksorganisaties en partijen.

Over de algemene verkiezingen verklaarde Z.E. dat hij de indruk heeft, dat bij de campagnes voor de komende verkiezingen methodengebruikt worden, die niet in overeenstemming zijn met de geest van de onafhankelijkheid.

Inderdaad worden dergelijke wijzen wel gebezigd in andere landen, maar daar is de moraal van het volk in overeenstemming met het daar gebruikte verkiezingssysteem. De heftige aanvallen van beide kantenbij de verkiezingspropaganda is daar slechts een formele daad: zij raken over het algemeen elkaars gevoelens niet. Over hetalgemeen gaat het in die landen steeds sportief toe, endoen er zich geen bijzondere excessen voor.

In die landen heeft de staat van het systeem zo goed als geen nadeelondervonden. Anders is het gesteld met Indonesie, waar het partijwezen nog zeer jong is, vergeleken met dat in andere landen. In Indonesië is de moraal van het volk in wezen niet in overeenstemming met het thans gevolgde systeem bij de verkiezingscampagnes.

Het Indonesische volk is wat ze noemen "Oosters van karakter". Wij zijn nog "kulit tipis" (dun van huid). Indonesiers voelen zich al te gauw gekwetst door andermans aanvallen in het openbaar.

Op grond daarvan is de minister van mening, dat de Indonesiers bij de verkiezingscampagnes dienen terug te keren naar hun oorspronkelijk Oosters karakter.

De minister is van mening, dat indien de Indonesiers hun systeem van campagnes bij de verkiezingen niet wijzigen tot een Oosterse wijze, bij de verwezenlijking veel vertraging zal voorkomen.

De minister verklaarde, dat men bij de campagnes natuurlijk zijn partij en organisatie mag verheerlijken, doch men hoeft daarbij andere partijen niet te kwetsen.

In

In dit verband merkte de minister op dat het aantal partijen in Indonesie naar zijn mening te groot is. Volgens de minister zou dit een gevolg zijn van het feit, dat Indonesie nog zeer jong is in de uitvoering van de staatskunde; vele volksleiders achten het thans nog nodig om hun eigen partijen te hebben. Er dient toenadering te komen; het aantal partijen moet tot het minimum worden teruggebracht, omdat meermalen is gebleken, dat de regering vele moeilijkheden heeft ondervonden bij het stellen van wetten. Het was vaak zeer moeilijk om aan de uiteenlopende wensen van al die partijen te voldoen.

De vraag van de Sobsi afd. Surabaja beantwoordend, verklaarde de minister dat momenteel provincies nog zonder volksvertegenwoordigingen zitten. Thans is het ministerie van binnenlandse zaken gereed met de samenstelling van het ontwerp voor de vorming van de Dewan Daerah (Raden in de provincie enz.). Binnenkort komt het in het parlement.

Op een vraag van de zijde van de Barisan Tani Indonesie over inmenging van de overheid in kwesties van de huur van gronden door de suikerondernemingen, verklaarde de minister dat naar zijn mening de BTI nog geen grote invloed heeft op de eenvoudige tani's. De tani's zijn momenteel nog zeer eenvoudige lieden, die beschermd dienen te worden door de regering bij grondhuur en transacties met de suikerondernemingen, daar zij anders gemakkelijk in de verleiding komen om met minder voordelige condities hun gronden te verhuren.

Na de bijeenkomst ten gouverneurshuize, hield minister Hazairin Vrijdagavond een bijeenkomst met zijn partij, de Partai Indonesia Raya (PIR) in de vergaderzaal van het gouverneurskantoor. De stemming was dermate geanimeerd, dat de bijeenkomst tot na middernacht duurde.

Zaterdagmorgen werd in verband met het bezoek van de minister een dienst conferentie gehouden in de woning van de gouverneur waarop alle hoofden vanhet plaatselijke bestuur van heel Oost-Java aanwezig waren.

Volgens plan zou de minister Zaterdagmiddag naar Djakarta terugkeren.

De Nederlands-Indonesische Uniebesprekingen
Informeel overleg geeindigd

's-GRAVENHAGE, 13 Juli - Het informele overleg op de Nederlands-Indonesische Uniebesprekingen is vanavond geeindigd met een vergadering, die ruim drie uur heeft geduurd. Beide delegaties zullen thans haar respectievelijke regeringen op de hoogte stellen van de stand van zaken op de besprekingen en de tot dusverre bereikte resultaten.

Na afloop van de informele besprekingen van vanavond werd van Nederlandse en Indonesische zijde medegedeeld, dat "wederom vooruitgang in de besprekingen kan worden geconstateerd". Gehoopt wordt - aldus werd gezegd - dat na de ruggespraak met de wederzijdse regeringen de Nederlandse en Indonesische delegaties over enkele dagen weer voltallig in formele vergadering bijeen zullen komen.

De vergadering van hedenavond werd enkele keren onderbroken om de delegatieleden in de gelegenheid te stellen afzonderlijk overleg te plegen met de wederzijdse adviseurs, die overigens evenals bij de voorafgaande informele besprekingen de vergadering niet bijwoonden.

Naar wij vernemen heeft de vergadering van hedenavond geleid tot het formuleren van voorstellen voor een "overall-beraadering" van de principiële lijnen, waaraan echter geen van beide partijen zijn gebonden, gezien het informele karakter van de besprekingen.

Naar aanleiding van de berichten uit Djakarta, dat overeenstemming op de conferentie is bereikt over een agenda vernemen wij, dat er proceduraal geen agenda is vastgesteld. De aan de orde zijnde onderwerpen - het Uniestatuut en de aanverwante overeenkomsten en Nieuw-Guinea, waarvan het laatste punt zoals bekend niet meer in bespreking is - zijn als een geheel in discussie en zijn niet los van elkaar op een agenda ondergebracht.

Terwijl van Nederlandse zijde na afloop van de bijeenkomst van hedenavond is opgemerkt, dat de besprekingen nog niet geheel hebben geleid tot een gezamenlijk uitgangspunt, kon in kringen van de Indonesische delegatie worden waargenomen, dat de na de vergadering van gisteren veroorzaakte teleurstelling had plaatsgemaakt voor de hoop, dat thans spoedig concrete resultaten kunnen worden bereikt. De algemene indruk is, dat informeel de standpunten van beide delegaties elkaar zeer dicht zijn genaderd en dat het thans van de wederzijdse regeringen afhangt - gezien ook de constitutionele beslissingen, die uit een uiteindelijke overeenstemming op de Uniebesprekingen zouden voortvloeien - of de conferentie binnenkort in het eindstadium zal kunnen komen.